

Vzdělávací materiál projektu Zlepšení podmínek výuky v ZŠ Sloup

Název vzdělávacího materiálu	AIDS a virus HIV
Anotace	Pracovní list obsahuje základní informace o AIDS a o možnostech jeho přenosu, vede žáka k samostatnému úsudku.
Autor	Mgr. Hana Němcová
Vzdělávací oblast	Člověk a zdraví, Člověk a příroda
Očekávaný výstup	Žák se naučí formulovat své názory písemnou i ústní formou.
Ročník	7. – 9. ročník

1. AIDS

AIDS je celosvětovou hrozbou posledních let. Toto onemocnění bylo poprvé popsáno v roce 1981. Název je zkratkou 4 anglických slov: Acquired Immune Deficiency Syndrome, což česky znamená syndrom získaného selhání **imunity**. AIDS je způsoben virem HIV. Vir se od ostatních odlišuje tím, že napadá a postupně ničí všechny buňky, které zajišťují obranyschopnost (imunitu) organismu. Tyto buňky se nazývají bílé krvinky. Virus oslabuje jejich funkci do té míry, že organismus není schopen se ubránit jakékoliv **infekční nemoci**.

Jakmile se virus HIV dostane do těla, dokáže se poměrně rychle množit. I přesto trvá velmi dlouho, často i několik let, než se u člověka nakaženého tímto virem projeví příznaky nemoci AIDS. Proto se viru HIV říká tzv. „**pomalý vir**.“

2. Možnosti přenosu viru HIV

Zdrojem nákazy je člověk, který je sám tímto virem zasažen. Zpočátku může vypadat jako úplně zdravý, protože příznaky AIDS se mohou projevit až po několika letech. Přesto ale může nemoc dál rozšiřovat.

Virus HIV se vyskytuje hlavně v krvi, ve spermatu a ve vaginálních sekretech nakažených osob. V nepatrném množství je obsažen také v dalších tělních tekutinách jako např. ve slinách, v moči, v slzách, mateřském mléce nebo v potu. Takové množství však k vyvolání nákazy nestačí.

Nákaza je způsobena zanesením viru do krve. Nejčastějším způsobem přenosu je jednoznačně pohlavní styk. Častý je také přenos z matky na dítě v průběhu těhotenství nebo při porodu. Pokud je matka HIV pozitivní, riziko přenosu na dítě je až 30%. Po porodu se dítě může **infikovat** prostřednictvím mateřského mléka, proto HIV pozitivní ženy své děti nekojí.

Jak se HIV / AIDS nepřenáší

Nepřenáší se vodou, hmyzem, potravinami, podáním ruky, líbáním (pokud není v ústech oděrka), běžným kontaktem s nemocným AIDS.

(čerpáno z Marhounová, J. Rodinná výchova, www. aids-pomoc.cz, upraveno)

Zkus vymyslet další způsoby, jak se HIV/AIDS nepřenáší: _____

3. Minitest

Správnou odpověď zakroužkuj.

1. Může se virus HIV přenášet slinami?	ANO	NE
2. Je možné průběh onemocnění AIDS zpomalit?	ANO	NE
3. Při častém střídání partnerů se riziko nákazy zvyšuje.	ANO	NE
4. Riziková skupina lidí, která může onemocnět AIDS jsou narkomané.	ANO	NE
5. Může matka nakažená virem HIV porodit zdravé dítě?	ANO	NE
6. Jedinou účinnou ochranou proti přenosu HIV je použití kondomu.	ANO	NE

7. Virus HIV se přenáší více mezi homosexuály .	ANO	NE
8. Virem HIV se můžeme nakazit při krevní transfúzi jen výjimečně.	ANO	NE
9. Inkubační doba viru HIV je velmi dlouhá.	ANO	NE
10. Můžeme se nakazit, jestliže na nás HIV pozitivní kýchne?	ANO	NE
11. Kapavka, syfilis a další pohlavní choroby zvyšují riziko nákazy.	ANO	NE
12. Je možné AIDS úplně vyléčit?	ANO	NE
13. Napadá virus hlavně červené krvinky?	ANO	NE

Odpověz celou větou.
Kdy bylo AIDS poprvé popsáno?

Jak se jmenují buňky, které zajišťují imunitu organismu?

Nahrad' slovo imunita českým slovem. _____

Nahrad' slovo infikovat českým slovem. _____

Vysvětli, co to znamená infekční nemoc a uveď alespoň 3 příklady.

Proč je HIV tzv. pomalý vir? _____

Co to je krevní transfúze, kdy k ní může dojít? _____

Vysvětli pojem homosexualita. _____

Ve kterých tělních tekutinách se vyskytuje virus HIV?

Vysvětli vlastními slovy, co znamená, když se řekne:

HIV pozitivní člověk –

HIV negativní člověk -

4. Symbol boje proti AIDS

Tato stužka symbolizuje boj proti AIDS.

Zjisti pomocí kalendáře, který den je označen jako Den boje proti AIDS.

Zkus vymyslet a nakreslit jiný symbol (logo) boje proti této nebezpečné nemoci.

Řešení

2. Možnosti přenosu viru HIV

Nelze ho přenést dotykem, nelze ho ani vdechnout

3. Minitest

1. Může se virus HIV přenášet slinami? **NE**
2. Je možné průběh onemocnění AIDS zpomalit? **ANO**
3. Při častém střídání partnerů se riziko nákazy zvyšuje. **ANO**
4. Riziková skupina lidí, která může onemocnět AIDS jsou narkomané. **ANO**
5. Může matka nakažená virem HIV porodit zdravé dítě? **NE**
6. Jedinou účinnou ochranou proti přenosu HIV je použití kondomu. **ANO**
7. Virus HIV se přenáší více mezi homosexuály. **ANO**
8. Virem HIV se můžeme nakazit při krevní transfúzi jen výjimečně. **ANO**
9. Inkubační doba viru HIV je velmi dlouhá. **ANO**
10. Můžeme se nakazit, jestliže na nás HIV pozitivní kýchne? **NE**
11. Kapavka, syfilis a další pohlavní choroby zvyšují riziko nákazy. **ANO**
12. Je možné AIDS úplně vyléčit? **NE**
13. Napadá virus hlavně červené krvinky? **NE**

Kdy bylo AIDS poprvé popsáno? **1981**

Jak se jmenují buňky, které zajišťují imunitu organismu? **bílé krvinky (lymfocyty)**

Nahraď slovo imunita českým slovem. **obranyschopnost**

Nahraď slovo infikovat českým slovem. **nakazit**

Vysvětli, co to znamená infekční nemoc a uveď alespoň 3 příklady. **Je přenosná, např. chřipka, angína, neštovice,**

Proč je HIV tzv. pomalý vir? **Protože má dlouhou inkubační dobu – tj. období od vniku viru do těla po projevení prvních příznaků nemoci.**

Co to je krevní transfúze, kdy k ní může dojít? **Příjem krve od jiného dárce do těla, např. při masivním krvácení při úrazu nebo při nehodě.**

Vysvětli pojem homosexualita. **Je to citová i fyzická přitažlivost k osobám stejného pohlaví.**

Ve kterých tělních tekutinách se vyskytuje virus HIV? **Krev, sperma, poševní sekret, jinak jen v malém množství (např. v potu a slinách)**

HIV pozitivní člověk – **člověk, který v sobě má virus HIV**

HIV negativní člověk – **člověk, který v sobě nemá virus HIV**

4. Symbol boje proti AIDS

Den boje proti AIDS připadá na 1. prosince.

Zdroje obrázků:

NEZNÁMÝ AUTOR. Book 26 Clip Art [cit. 2011 -20-03]. Dostupný pod licencí Public Domain Clip Art na WWW:

<<http://www.pdclipart.org/displayimage.php?album=37&pos=56>>

NEZNÁMÝ AUTOR. Note Clip Art [cit. 2011 -20-03]. Dostupný pod licencí Public Domain Clip Art na WWW:

<<http://www.pdclipart.org/displayimage.php?album=37&pos=281>>

OCAL. Question Mark clip art [cit. 2011-15-04]. Dostupný pod licencí Public Domain Clip Art na WWW: <http://www.clker.com/clipart-10842.html>

OCAL. Red Ribbon clip art [cit. 2011-01-03]. Dostupný pod licencí Public Domain Clip Art na WWW: <<http://www.clker.com/clipart-red-ribbon.html>>